

Rada Główna
Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DYPLOMACJA AKADEMICKA I WSPÓŁPRACA ŚRODOWISK REKTORSKICH: OFICJALNA WIZYTA DELEGACJI ZWIĄZKU REKTORÓW UCZELNI UKRAINY W POLSCE

W dniach 12-16 listopada 2017 roku odbyła się 5-dniowa wizyta delegacji Związku Rektorów Uczelni Ukrainy w Polsce na czele z Przewodniczącym Związku prof. Leonidem Huberskim, Rektorem Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki. Wizyta została zorganizowana przez Przewodniczącą Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Prezesa Fundacji Rektorów Polskich prof. Jerzego Woźnickiego przy współpracy z Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich i przy wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W skład delegacji Związku Rektorów weszli rektorzy wiodących uczelni Ukrainy – Rektor Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki prof. Leonid Huberski, Przewodniczący Związku Rektorów Uczelni Ukrainy, Rektor Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. M.P.Drahojanowa prof. Wiktor Andruszczenko, Rektor Charkowskiego Narodowego Uniwersytetu im. W.N.Karazina prof. Wil Bakirow, Rektor Narodowego Uniwersytetu „Politechnika Lwowska” prof. Jurij Bobało, Rektor Wschodnioeuropejskiego Narodowego Uniwersytetu im. Łesi Ukrainki prof. Ihor Kotsan, oraz Prorektor ds współpracy międzynarodowej Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki prof. Petro Bekh.

Program wizyty obejmował następujące części:

1) udział w obradach III Konferencji dla liderów zarządzania uczelniami LUMEN 2017, która jest organizowana przez firmę PCG Polska i PCG Academia w partnerstwie merytorycznym z FRP, oraz udział w panelu nr 1 Konferencji nt „Przywództwo w uczelni i sztuka rektorstwa” w gronie rektorów polskich i ukraińskich. Rektorzy ukraińscy zostali zaproszeni także jako goście specjalni na uroczystą Galę wręczenia nagród LUMEN 2017.

Głównym tematem dyskusji panelowej z udziałem rektorów polskich i ukraińskich była rola i misja rektora uczelni akademickiej, który powinien nie tylko godnie ją reprezentować, utrzymując i zacieśniając bliskie kontakty z otoczeniem społeczno-gospodarczym, ale przede wszystkim powinien być zdolny do udźwignięcia ciężaru roli i pozycji lidera społeczności akademickiej. Spoczywający na rektorze obowiązek sprawowania władzy, z poszanowaniem uwarunkowań prawnych ale i wymogów kultury instytucjonalnej danej uczelni, określają jego misję jako dalece wykraczającą poza obszar zarządzania. Rektor jest bowiem zobowiązany do przewodzenia wspólnocie w uczelni. Wszystkie te elementy składają się na wymogi przywództwa i sztuki rektorstwa. Debata panelowa z udziałem rektorów z Polski i Ukrainy była poświęcona skonfrontowaniu przyjętych reguł, doświadczeń oraz planowanych zmian ustawowych w tym zakresie w obu naszych krajach.

Rada Główna
Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Moderatorem dyskusji był prof. Jerzy Woźnicki, uczestnikami – prezydenci obu konferencji rektorów w Polsce i na Ukrainie: Rektor Politechniki Warszawskiej prof. Jan Szmidt i Rektor Leonid Huberski, a także państwo rektorzy – Rektor Jurij Bobało, Rektor Ihor Kotsan, oraz Rektor SGGW prof. Wiesław Bielawski.

2) **spotkanie delegacji z przedstawicielami środowisk rektorskich – Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa wyższego, KRASP i FRP w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego** w dniu 14 listopada br. z udziałem Sekretarza Stanu prof. Aleksandra Bobko, będące głównym punktem programu wizyty. W trakcie tego spotkania została podpisana Umowa Trójstronna o partnerstwie i współpracy KRASP – URHEIU - FRP wraz z Aneksm nr 1, w którym zostały określone zaplanowane działania na najbliższe 3 lata. W spotkaniu w MNiSW udział wzięli także Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Ukrainy, Jego Ekscelencja Andrij Deszczycia oraz Radca Ministra Edukacji i Nauki Ukrainy dr Nataliia Łukova-Czujko.

Umowa Trójstronna została podpisana w celu podniesienia rangi polsko-ukraińskiego partnerstwa akademickiego na poziomie systemowym, zwłaszcza na poziomie środowisk rektorskich, oraz poszerzenia dotychczasowej współpracy, realizowanej przez Partnerów w ramach relacji bilateralnych. Postanowienia Umowy i Aneksu nr 1 przewidują kontynuowanie wymiany wizyt między delegacjami reprezentującymi środowiska rektorskie i konferencje rektorów obu krajów, opracowywanie konkretnych inicjatyw, działań i projektów w celu wspierania reform w szkolnictwie wyższym i nauce na poziomie systemowym i instytucjonalnym w obu krajach. W tym celu, zgodnie z Aneksm nr 1 do Umowy, powstanie Polsko-Ukraiński Rektorski Zespół Konsultacyjny, działający w sprawach wymiany informacji i dyskusji na temat projektowanych i wdrażanych zmian w szkolnictwie wyższym i nauce.

Partnerzy zamierzają także współdziałać w realizacji podejmowanych przedsięwzięć i inicjatyw z ministrami ds. szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce i na Ukrainie, co obejmować będzie:

- informowanie o zakresie uzgadnianych działań i przedsięwzięć, planowanych i aktualnie realizowanych,
- przedstawianie raportów o ich realizacji i wynikach,
- uzgadnianie udziału przedstawicieli ministrów w wybranych działaniach w odpowiedzi na zaproszenie Partnerów, a także zakresu i form ewentualnego wsparcia na ich wnioski, w tym finansowego, ze strony ministrów,
- współdziałanie z ministrami na ich zaproszenie, w realizacji postanowień międzyrządowych lub resortowych umów o współpracy w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki,
- podejmowanie przez Partnerów wspólnych działań z innymi podmiotami, w tym pochodzącymi z innych krajów, jeśli wspierać to będzie prowadzoną w Polsce i na Ukrainie politykę rozwoju szkolnictwa wyższego i nauki,

Rada Główna
Nauki i Szkolnictwa Wyższego

- wspieranie działań doskonalących formułę współpracy środowisk akademickich, z uwzględnieniem rankingów szkół wyższych oraz wspólnych międzynarodowych projektów wydawniczych, w tym monografii naukowych,
- wspieranie działań typu „networking” dla uczelni polskich i ukraińskich.

W Aneksie nr 1 Partnerzy wyrażają intencję uruchomienia projektu dotyczącego demokratyzacji i doskonalenia zarządzania uczelnią, w którym mogliby wziąć udział zainteresowani liderzy uczelni w Polsce i na Ukrainie. Partnerzy wspólnie podejmą działania na rzecz poszukiwania wsparcia finansowego dla jego realizacji, w tym składając aplikację do programów Unii Europejskiej lub programów rządowych w krajach Partnerów.

3) spotkania na poziomie rektorskim w wybranych uczelniach członkowskich KRASP w Warszawie i Krakowie. Delegacja złożyła wizyty w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (na zaproszenie i z udziałem JM Ks. Rektora Stanisława Dziekońskiego), Uniwersytecie Jagiellońskiego (na zaproszenie i z udziałem JM Rektora Wojciecha Nowaka) i w Akademii Górniczo-Hutniczej im S.Stasica w Krakowie (na zaproszenie i z udziałem JM Rektora Tadeusza Słomki).

W trakcie tych spotkań zostały nawiązane kontakty na szczeblu rektorskim, a także omówiono perspektywy przyszłej współpracy.

W dniu 15 listopada br. członek delegacji Związku Rektorów, Rektor Politechniki Lwowskiej prof. Jurij Bobało wziął udział w obchodach Święta Nauki na Politechnice Wrocławskiej i złożył kwiaty pod Pomnikiem Martyrologii Profesorów Lwowskich na Skwerze prof. Idaszewskiego razem z Beatą Kempą, szefem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, przedstawicielami władz miasta z prezydentem Rafałem Dutkiewiczem na czele.

Rezultatem oficjalnej wizyty delegacji Związku Rektorów Ukrainy w Polsce jest zacieśnienie partnerstwa między środowiskami akademickimi w obu krajach: w ramach podpisanej Umowy i Aneksu nr 1 przez KRASP, FRP i Związek Rektorów Ukrainy, zaplanowano szereg konkretnych działań i inicjatyw na 2018 rok. Takie spotkania na najwyższym szczeblu akademickim dowodzą, że Ukraina i Polska, jako najbliżsi sąsiedzi, mają ciągle niewykorzystany w pełni potencjał dla rozwoju współpracy, także w sprawach zmian systemowych w szkolnictwie wyższym.

Podsumowanie

Wyniki badań nad percepcją współpracy polsko-ukraińskiej w dziedzinie szkolnictwa wyższego i nauki w obu krajach, przeprowadzonych w latach 2014-2015 przez FRP, wykazały, że przeszłość historyczna nie ma wpływu na rozwój aktualnie prowadzonej, dwustronnej

Rada Główna
Nauki i Szkolnictwa Wyższego

współpracy naukowej i nie stanowi dla niej istotnej bariery. Przeciwnie, zarówno ukraińskie, jak i polskie uczelnie podkreślały bliski i wyjątkowo pozytywny charakter akademickich relacji polsko-ukraińskich.

Polscy i ukraińscy rektorzy podczas wizyty wspólnie potwierdzili, że uczelnie jako podmioty apolityczne, pomimo różnic historycznych i różnych postaw wobec swojej przeszłości, były i pozostają instytucjami z misją społeczną, które jednoczą ludzi, jednoczą kraje i które są ukierunkowane na przyszłość. Jak wskazali wspólnie prof.W.Nowak, Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, prof.L.Huberski, Rektor Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki i prof. T. Słomka, Rektor Akademii Górniczo-Hutniczej, w środowisku akademickim należy rozmawiać o współpracy naukowej i aktywnie ją rozwijać, wspierając w ten sposób relacje polsko-ukraińskie.

Opracowała: dr Iryna Degtyarova (FRP)